

MEDYA KURULUŞLARI HABER MERKEZLERİNİN DİKKATİNE...

ESİAD Basın Bülteni / No: 415
(13 Ocak 2022)

EGİAD, ESİAD ve İZSİAD İş Dünyasından Ekonomik Değerlendirme

EGİAD, ESİAD ve İZSİAD iş birliğinde düzenlenen ÜNLÜ & Co Araştırma Bölümü Kıdemli Müdürü Gökhan Uskuay'ın konuk konuşmacı olduğu "ÜNLÜ & Co 2022 Ekonomi ve Piyasa Beklentileri" konulu toplantı, iş dünyasının katılımıyla gerçekleşti. Online düzende webinar olarak gerçekleşen etkinlikte Ünlü & Co 2022 Strateji Raporu ve Piyasa Beklentileri de ele alındı.

Türkiye'nin öncü yatırım hizmetleri ve varlık yönetimi grubu ÜNLÜ & Co'nun bilgilendirme ve değerlendirmelerde bulunduğu "ÜNLÜ & Co 2022 Ekonomi ve Piyasa Beklentileri" başlıklı webinar ile ekonomik gündem masaya yatırıldı. ÜNLÜ & Co Araştırma Bölümü Kıdemli Müdürü Gökhan Uskuay'ın konuk konuşmacı olduğu webinarda global ekonominin etkileri, Türkiye ekonomisinde son dönemde yaşanan değişimler ve piyasalara etkileri ele alındı. Zoom üzerinden gerçekleşen toplantıya, EGİAD, ESİAD ve İZSİAD üyesi iş insanları yoğun ilgi gösterdi.

ŞİRKETLERİMİZİN SÜRDÜRÜLEBİLİRLİĞİNİ SAĞLAMALI VE İSTİHDAMI KORUMALIYIZ

EGİAD Genel Sekreteri Prof. Dr. Ali Fatih Dalkılıç'ın moderatörlüğünde gerçekleşen toplantının açılış konuşmasını yapan EGİAD Yönetim Kurulu Başkanı Alp Avni Yelkenbiçer, konuşmasına kayıt dışı ekonominin etkilerine değinerek başladı. Yelkenbiçer, "Ekonomik krizlerin en belirgin semptomlarından birisi işsizliğin artmasıdır. Bu yaklaşıma göre Türkiye'de henüz bir işsizlik yönlü ekonomik kriz yoktur fakat asgari ücrete yapılan yüzde 50 oranındaki zam açısından irdelenmesi gereken bazı kritik noktalar vardır. Çalışanları sosyal güvenlik, emeklilik, yasal çalışma saatleri gibi temel haklardan, devleti vergi gelirinden mahrum bırakan kayıt dışı çalışma Türkiye ekonomisinin başlıca sorunlarından birisidir. Son yıllarda kayıt dışılığın, özellikle ücretli kesimde, önemli bir gerileme olmakla birlikte Türkiye, OECD ülkeleri arasında kayıt dışı çalışmanın en yüksek olduğu ülkelerden biri olmaya devam ediyor. Çeşitli çalışmalar genelde asgari ücret artışlarının, kayıt dışı istihdam üzerinde olumsuz etkinin varlığını ortaya koyuyor. Türkiye bağlamında ise 2004 yılında

gerçekleşen benzer boyuttaki asgari ücret artışını araştıran az sayıdaki çalışma da kayıt dışılık etkisini saptıyor” dedi.

Enflasyon ve kurda oynaklığın azaltılması, yani öngörülebilir olmasının sağlanmasının önemine de vurgu yapan Yelkenbiçer, “İşveren tarafına bakarsak yabancı kur artışı nedeniyle artan girdi maliyetleri ve daralan pazar nedeniyle özellikle küçük işletmelerin işten çıkarma gibi olumsuz gelişmelerle ilerlemek durumunda olabilecekleri öngörülebilir. Bu noktada küçük işletmelerin işten çıkarma gibi istenmeyen durumlardan kaçınmaları noktasında sosyal güvenlik desteği, istihdam desteği, kredi limitleri ile ilgili artış destekleri gibi farklı finansman kaynakları yaratılarak desteklenmeleri yerinde olacaktır. Enflasyonla mücadele ve kurla ilgili para politikalarının gözden geçirilmesi gerekliliği açıktır. Aksi takdirde yapılan zam oranının enflasyon karşısında erimesinin önüne geçilemeyecektir” diye konuştu.

İHRACAT ODAKLI BÜYÜME İÇİN YÜKSEK TEKNOLOJİYİ VE KATMA DEĞERİ ÖNCELEYEN ÜRETİM POLİTİKALARI ŞART

ESİAD Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa Karabağlı ise ihracatı artırarak büyümeyi ve cari açığı düşürmeyi hedefleyen yeni ekonomik modelin başarılı olabilmesi için sanayide ve dış ticarete gerçek bir yapısal dönüşüm ihtiyacının önemini vurguladı. Yüksek teknolojiyi ve katma değeri önceleyen ve ithal girdiyi düşürecek üretim politikaları izlenmesinin gereğini aktaran Karabağlı, “Türkiye’nin ihracatı 2021 yılında baz etkisiyle 225,4 milyar dolarla tarihi rekor seviyeye ulaştı. Yıllık artış oranı yüzde 32,9 oldu. İthalat ise yıllık 23,6 artış ile, 271,3 milyar dolar olarak gerçekleşti. Ege Bölgesi, 2021 yılı ilk 11 ayında 22,3 milyar dolar ihracat ile Türkiye ihracatının yüzde 11’ini, İzmir ise, 13,4 milyar dolar ihracat ile, yüzde 6,6’sını oluşturuyor. Ancak, Covid 19 ile birlikte tedarik zincirlerindeki kırıma ve Çin’den kayan siparişlerle ihracatta yakalanan avantaj geçici olabilir. Ayrıca, ülkemizde yüksek döviz kurunun ihracat için olumlu olabileceği düşünülse de bunun geçici olduğu, rekabet koşullarının ortaya çıkan avantajı kısa sürede yok ettiği ve döviz cinsinden toplamda elde edilen gerçek gelirin de tam olarak artış olarak yansımadağı bir gerçektir. Öte yandan, ihtiyaç duyulan hammaddelerin ve ara malların ithal edildiği dikkate alınırsa yüksek kurun sanayi üretim endeksini düşürebileceği ihtimal dahilindedir. Yüksek enflasyon engellenemediği ve dengeli ve istikrarlı bir kura ulaşılmadığı takdirde sanayi üretiminde dolayısıyla ihracatta gerileme riski vardır. Mevcut ekonomik durum nedeniyle yatırım kararları ertelenmektedir. Ayrıca, ihracatçı ve ithalatçıya Türk lirası uzlaşmalı vadeli döviz satışı uygulaması, ihracat bedelinin yüzde 25’inin Merkez Bankası’na satılması gibi uygulamaların yarattığı belirsizlikler hem üreticiyi hem ihracatçıyı tedirgin etmektedir. Eximbank ve reeskont kredilerine ne kadar kaynak aktarılacağı konusu da önemlidir” dedi.

ENFLASYON İLE ETKİN MÜCADELE ŞART

Daha sonra söz alan İZSİAD Yönetim Kurulu Başkanı Hasan Küçükkuurt da faiz ve enflasyonun Türkiye’de 2021 yılının en önemli ekonomi gündemini oluşturduğunu söyleyerek konuşmasına başladı. Küçükkuurt, enflasyon ile mücadelede faiz artırımının temel müdahale yöntemi olduğu dünyada genel kabul görürken Türkiye olarak daha farklı bir yol izlemenin tercih edildiğine dikkat çekti. Küçükkuurt, faiz indirerek piyasaların hareketleneceği, yatırımın artacağı, bunun da enflasyonu gerileteceği kabulü ile Merkez Bankası eliyle yürütülen faiz indirimlerinin dövizin yukarı yönlü ivmelenmesine sebep olduğunu hatırlatarak, “Bunun akabinde de küresel piyasalarda zaten var olan enflasyon, ülkemizde de hızla tırmanışa geçmiştir. Düşük faiz politikası döviz yükseltirken ihracatı teşvik etmesi olumlu bir manzara oluştursa da ithal ara mala muhtaç sanayimiz ve üreticilerimiz için yüksek döviz ve neredeyse TÜFE’yi ikiye katlayan Üretici Enflasyonu zorlu bir sürece girmemize neden oldu. Bu sebeple hem üretim maliyetimiz yükseldi hem de öngörülemezlik sebebiyle finansmana ulaşma ve fiyatlamada sıkıntı yaşamaya başladık. Son olarak çıkarılan kur korumalı mevduat ile dövizdeki sert yükseliş durdurulup belli seviyeye kadar döviz geri getirilse de Aralık ayı enflasyonu rekor seviyede gelerek yıllık enflasyonumuzu yüzde 36’ya taşıdı” dedi. 2022’nin zor bir yıl olacağı konusunda uyarıda bulunan Küçükkuurt, “Bu süreçte yüksek enflasyon ile önünü görmeye çalışan üreticileri zor bir yılın beklediğini düşünüyorum. Aynı şekilde tüketiciler için de bu seviyede bir enflasyonun son derece zorlayıcı olacağı da bir gerçek. İş aleminin siyasetten beklediği küresel ekonomi ile entegre, ekonomi biliminin gereklerini yerine getiren, öngörülebilir ve sürdürülebilir bir ekonomik ortamın yaratılmasıdır. Dünya ile entegre, demokratik değerleri yücelten, uluslararası piyasalarda güven telkin eden, spekülasyon için değil yatırım için likiditenin geldiği bir Türkiye beklentimiz ve arzumuzu koruyoruz. Ayakları yere basan, önünü gören ve üretim iklimine girmiş bir Türkiye yaratmak hepimizin görevi. Doğru politikalar yürütüldüğü ve enflasyon ile mücadelede denenmiş ve sonuç alınmış adımlar atıldığı takdirde 2022 yılının görece daha makul bir yıl olacağına yönelik inancımı koruyorum. Ancak aksi durumda 2022 yılında enflasyon ve yüksek döviz sarmalına girmiş bir Türkiye manzarasının kaçınılmaz olduğunu düşünüyorum” dedi.

ÜNLÜ & Co İzmir Şubesi Direktörü Onur Kayral’ın kısa firma tanıtımının sonrasında Dünya ve Türkiye ekonomik dengeler üzerine ayrıntılı bir sunum yapan ÜNLÜ & Co Araştırma Bölümü Kıdemli Müdürü Gökhan Uskuay, Omicron varyantının hızlı ama etkisiz olması sebebiyle Dünya’nın pandemi açısından daha normelleşen bir sürece gireceğini belirterek, emtia fiyatlarındaki dengesizliğin bu sene sona ereceğini kaydetti. Dünya’nın 2021’i yüzde 6.1’lik büyüme ile kapattığını en büyük yükselişi Çin’in yakaladığını belirten Uskuay, 2022 ve 2023’te sırasıyla bu yükseliş oranının yüzde 4.7 ve yüzde 3.5 olarak beklendiğini ifade etti. Türkiye ekonomisine ilişkin de ayrıntılı değerlendirmede bulunan Uskuay, “Emtia fiyatları önümüzdeki sene içinde bir sorun olmaktan çıkacak. 1980’lerden bu yana en yüksek enflasyonla karşı karşıyayız. Hem talep hem arz şoku

sebebiyle enflasyon yükseldi. Tedarik zincirindeki normalleşme ile enflasyonda bir nebze normalleşme olacak. 2022’te ilk 6 ayda tepe yapıp düşme olacak. 2022’de Dünya’da en yüksek negatif reel faiz TL’de görülecek. G-7 Merkez Bankalarının faiz artırım süreçleri ve FED’in niceliksel sıkılaştırması yurtdışı finansal koşulları zorlaştıracak. TCMB rezervlerini heteredoks politikalar ile arttırmaya çalışacak, faiz dışı politikalar ile kuru savunacak. TL son 20 yılın en büyük değer kayıplarından birini yaşadı. Dolarizasyon eğilimini kırmak, TL’de istikrar kazanan değer kaybını durdurmak için yurt içi bireysel yatırımcılara kur getirisi garantisi verildi. 2022’de Türkiye için yüzde 4’lük bir büyüme, enflasyonun da yüzde 45 ile kapatılması beklentisi bulunuyor” dedi.

Sertifika No: Q-140005

TURKONFED

